

UJVIDÉKI HÍRLAP

Előfizetési árak: Egy évre: 12 kor.
Félévre: 6 „
Negyedévre: 3 „

AZ UJVIDÉKI NEMZETI MUNKAPÁRT
HIVATALOS KÖZLÖNYE

Felelős szerkesztő: **MAYOR JÓZSEF**

Társzerkesztő: **Dr. KÖNIGSTÄDTLER OTTÓ**

Megjelenik minden csütörtökön és vasárnap

Profuma Bélát

városunk eddigi érdemes és népszerű alpolgármesterét a kedden délután tartott városi törvényhatósági bizottsági közgyűlés egyhangú általános lelkesedéssel Ujvidék szab. kir. város polgármesterévé választotta. Ezzel a ténynyel és azzal a körülményrel, hogy más pályázó nem is gondolható arra, hogy Profuma Béla mellett pályázata figyelembe is jöhetne és így a város polgármesteri állására csak a megválasztott Profuma Béla pályázott, — már el van ismerve az új polgármester minden rátermettsége, kiválósága, mely őt erre a diszes állásra mindenki mással szemben kiválóan praedestinálta.

Profuma Béla, immár városunk első polgára, Ujvidék közigazgatási gépezetének első tisztviselője, vezetője, irányítója régi tisztviselő a torony alatt, aki hosszú közigazgatási pályafutása alatt az egész város osztatlan tisztelét, becülését és szeretetét vívta ki a maga számára, aki puritán jellemével minden felett álló igazság szeretetével, pártatlanságával még politikai ellenfelének kezéből is ki tudta ütni a fegyvert.

Szerencsés választása a sorsnak, hogy olyan közéleti férfi kerül el diszes állásba, akit a közbizalom és a saját képességeinek és személyi tulajdonságainak elismert érdemei emeltek fel erre a pályára.

Most, hogy már Ujvidék város esküt tett polgármestere, mi is csatlakozni kívánunk a város összpolgárságának tüntetően megnyilatkozott örömteljes bizalmához és a magunk szerencsekívánataival is az üdvözlők hosszú, vég nélküli sorába állunk.

Kívánjuk, hogy az a bizalom, amely egész közigazgatási pályafutásán kísérte, és most is oly lelkesen nyilatkozott meg, az ő munkakédvélével, jellemtisztaságával, alkotmányosságával párosulva városunk érdekében kifejtendő hatékony tevékenységére serkentse.

Szeresse városunkat, melynek első polgára, és fejlessze, tegye széppé, erőssé és nagygyá.

Meg vagyunk győződve, hogy szerencsésebb választást Ujvidék még nem csinált.

És ilyen közhangulat közben foglalhatja el a város közigazgatása első tisztviselőjének vezető állását.

A polgármester választás.

Profuma Béla egyhangulag megválasztva.

Habemus papam!

Profuma Béla alpolgármester egyhangú választás után a polgármesteri székbe került.

A törvényhatósági bizottság kedden délután 4 órakor *Matkovits* Béla főispán elnöklete alatt rendes közgyűlést tartott, melynek kimagasló pontja a polgármesteri állás betöltése volt. A törvényhatósági bizottsági tagok jóval 4 óra előtt nagyszámban gyülekeztek a közgyűlési teremben és sok olyan városatyja, aki már hónapok és évek óta közgyűlésen meg nem jelent, volt látható ez alkalommal a közgyűlési teremben. Bár az egyhangú választás biztosítva volt, miután Profuma Bélával szemben a választási küzdelmet senki fel nem vette, a városatyák, majd teljes számmal jelentek meg, mert mindenki dokumentálni akarta a megválasztandó polgármester személye iránti szeretetét és nagyra-becülését.

Mikor *Matkovits* Béla főispán pont 4 órakor a közgyűlést megnyitotta, a bizottsági tagok közül ott voltak: Adamovich Sándor, dr. Ámon Pál, Balog A. Dezső, Brunner Ede, Cselikovics Vilmos, Dietzgen Gábor, Ernszt József, Fischer Sándor, dr. Freund Ede, dr. Gál Ödön, dr. Gavanszky Tivadar, Geiszler József, Georgievics János, Gerich István, Grosinger János, dr. Hadzsi Koszta, Herzog István, dr. Jankovich Pál, Jovánovics T. Milán, Kincses Endre, Königstättler Dusan, dr. Königstättler Otto, Kurtz Kornél, Lincarics Vilmos, dr. Lusztig Nándor, Magyar György, Mayer Imre, dr. Mayer Oszkár, Megyesi Ferenc, Menráth József, Milics Tivadar, Moga Száva, Molnár Hugó, dr. Nikolics Sándor, Plavcsics Gábor, Rainer Simon, dr. Rózsa Miksa, Roth Vilmos, Schubert Rezső, Siebold Ádám, Szlávi János, dr. Szelezák Lajos, Stefánovics Lyubomir, Sztojkovics Száva,

Teubner János, Urbán Ignác és Zsikics Milos bizottsági tagok.

A tárgysorozat első pontja a polgármesteri választás volt. Dr. *Marcekovich* Imre főjegyző mint előadó jelenti, hogy a polgármesteri állásra csupán egy pályázó akadt, Profuma Béla személyében. Amikor a főjegyző Profuma Béla nevét kiejtette, a közgyűlés hosszantartó lelkes éljenzéssel kísérte a nevet. *Matkovits* Béla főispán felkérte a közgyűlést, hogy az alakszerűségek megvizsgálása céljából kijelölt bizottságot küldjön ki és a közgyűlés *Dietzgen* Gábor indítványára dr. Jankovich Pál, dr. Szelezák Lajos és dr. Freund Ede bizottsági tagokat választotta meg. A főispán a maga részéről Grosinger János, dr. Mayer Oszkár és dr. Gavanszky Tivadar városatyákat delegálta a kandidáló bizottságba. A kijelölt választmány alig néhány percnyi működés után visszatért a közgyűlési terembe, ahol is az elnök főispán közölte a közgyűléssel, hogy Profuma Bélát jelölték. Percekig tartó éljenzésben és tapsban tört ki a közgyűlés és percekig tartott, míg *Matkovits* Béla főispán kihirdethette az eredményt, mely szerint Profuma Béla egyhangulag megválasztott polgármesternek jelentette ki.

A főispán indítványára a közgyűlés *Dietzgen* Gábor vezetése mellett Szlávi János, Milics Tivadar, Molnár Hugó, dr. Ámon Pál, Ernszt József, dr. Lusztig Nándor, dr. Gál Ödön, dr. Hadzsi Koszta, Megyesi Ferenc, Siebold Ádám és Urbán Ignác bizottsági tagokból álló küldöttséget menesztett, hogy ez az utonnan megválasztott polgármestert a közgyűlési terembe meghívja. Amikor néhány perc múlva Profuma Béla a teremben megjelent, percekig tartó lelkes éljenzés és taps fogadta és a polgármester hajlongással alig győzte

megköszönni az iránta megnyilatkozó meleg óvációt. Amikor a polgármesteri széket elfoglalta, *Matkovits* Béla néhány meleg szóval üdvözölte.

A közgyűlés egyhangú határozatát — úgy mond — hozom Nagyságod tudomására, midőn közlöm Ujvidék szab. kir. város polgármesterévé történt megválasztását. Megvagyok győződve, mert ismerem Nagyságodat, hogy a választás talpig embert ért, a ki széleskörű ismeretével, vasszorgalmával és kristálytisza jellemével, a közgyűlésnek az imént megnyilatkozott impozáns bizalmát kifogja érdemelni. A magam részéről csak azt a hő óhajomat tolmácsolom, hogy Nagyságod, aki a produktív munkából mindenkor bőven és hiven vette ki részét, jól ismert képességeit a város érdekében érvényesítse.

Az elnöki szavak megéljenzése után Profuma Béla letette a térenyben előírt esküt, mely után szólásra emelkedett dr. *Szelezák* Lajos, aki a következő szavakkal üdvözölte az utonnan megválasztott polgármestert:

Méltóságos Főispán Ur! Tisztelt Törvényhatósági Bizottság! Nagyságos Polgármester Ur! A nélkül, hogy bármely párt részéről ere különös megbízást nyertem volna, az osztatlan, egész közgyűlés nevében üdvözlöm Nagyságodat a város első tisztviselőjévé történt megválasztása alkalmából.

Hiszen a lelkekből fakadt egyhangú választás bárkinek jogot ad ez üdvözléshez.

A közbizalomnak eme ünneplés egyöntetű megnyilatkozása Nagyságod részére nem előlegezett bizalmat jelent, hanem jelenti Nagyságodnak a város szolgálatában eltöltött két évtizedet meghaladó munkásságának méltó jutalmát és természetesen, tartozó elismerését.

E hosszú idő alatt Nagyságod széleskörű ismereteivel, vasszorgalmával és puritán jellemével szolgálta a város és összpolgármesteri anyagi és kulturális érdekeit és mi megértve és méltányolva nagy érdemeit ime egyhangú választással ültetjük a polgármesteri székbe.

Rendkívül viszonyok között, súlyos feladatok küszöbén vállalja Nagyságod e megbízást.

De mi teljes bizalommal tekintünk jövő működése elé is, mert erős bennünk a meggyőződés, hogy Nagyságod, mint a főispán ur ő méltósága helyesen jegyezte meg, mint „talpig ember” a legnehezebb viszonyok között is fényesen fogja megoldani feladatát.

Hisz Nagyságod több mint két évtized óta tartja kezét e város közönségének útőterén, és azon át ismeri, megérti szívének minden dobbanását és óhaját.

Nagyságod multja megnyugtatólag garantálja nekünk, hogy kívánságaink teljesítéséhez megvan Nagyságodban minden képesség, tudás, akarat, szorgalom és szeretet, melyvel e kívánságainkat teljesítheti és a város jövő fejlődését, polgárságának haladását biztosíthatja.

E rendületlen bizalomtól eltelve üdvözlöm Nagyságodat a város közönsége nevében, mely lelkesen és szeretettel eltelve fogja Nagyságodat az egyhangú bizalommal elnyert új működési körében támogatni.

A lelkes éljenzés csillapultával mely dr. *Slezák* Lajos szavait kísérte, *Profuma* Béla a következő szép beszéddel köszönte meg a törvényhatósági közgyűlésnek a beléje helyezett bizalmát:

Méltóságos Főispán Ur! Teinketes Törvényhatósági Bizottság! Milyen megtisztelve Méltóságodnak igazán lekötözött jóindulata által és a tekintetes törvényhatósági bizottságnak végtelenül megtisztelő bizalma által, halás szívvel mondom köszönetet megválasztásomért.

Olyan időben ér engem ez a megtiszteltetés, hogy a város közügyeinek vezetését átvegyem, a mikor a magyar nemzet ezeréves küzdelmeivel és századokra terjedő kulturmunkájával szerzett javaiért, de nemcsak ezekért, hanem egyesenes állami és nemzeti létéért egy egész világgal szemben áll végtelenül nehéz küzdelemben.

Ilyen válságos időkben, a mikor a nemzet minden fegyverbíró fia a haza fennmaradásáért viv élet-halál harcot, a mikor minden érzelmünk és minden gondolatunkat a háború véres eseményei, a haza fiainak sorsa kötik le és tartják fogva, lehet-e másként cselekedni, minthogy minden erőnket és munkásságunkat kifejtjük és a közügynek szenteljük, hogy igazságos küzdelmünk sikerét ezáltal is biztosítsuk?!

En ugyan rendületlenül és szílán megvagyok győződve arról, hogy a létünkért folytatott nagy tusát hősiesség önfeláldozással küzdő fiaink dicső fegyvertényei fényes győzelemre fogják vinni és bár biztos vagyok benne, hogy nagy erőfeszítéssel kivándó győzelmeinket és emberfeletti áldozatainkat bőséges jutalom és gyümölcsként egy eddig nem sejtett nagyarányú fellendülés fogja minden téren nyomon követni, s így a legjobb reményekkel lehet és kell eltelve lennünk nemzetünk jövője iránt, mégis felmentve érzem magamat az aloe, amire egyébként kötelezve volnék, hogy a tekintetes törvény-

hatósági bizottságnak egy a messze jövőre kiterjedő részletes város fejlesztési programot adjak, hogy tüzetesen kifejtsem azokat a feladatokat, a melyek megoldásától a város felvirágzását, nagyráhatóságához méltó fejlődését várom, hogy Önök előtt lerajzoljam azt a vonzó képet, a mely a mi szeretett városunk jövővé nagyságáról lelkemben él.

Nehéz volna ennek a kötelességnek eleget tenni nancsak azért, mert a háború hullámzó eseményei közepette nem tudjuk megtalálni azt a lelki koncentrációt, a mely a messze jövőre kiható nagy szabású alkotások átéréséhez, megértéséhez és felkarolásához szükséges, hanem azért is, mert bizonyos, hogy igazságos küzdelmünk győzedelmének befejezése után közállapotainkban lényeges változások fognak beállni, a melyeknek horderejét ma még mérlegelni nem tudjuk és a melyet esetleg oly feladatok élnek minket állítani, a melyeket ma felismerni képesek nem is vagyunk.

De ha nem is gondolnák arra, hogy a rendes viszonyok helyreálltával egészen más, az eddigiektől eltérő célokra fogunk itt ebben a tanácssteremben nemes versenyre kelni, ha feltételezhetnénk is, hogy az új és sürgősen fellépő követelmények nem fogják eddigi tervünket halomra dönteni, akkor is mit tehetnék egyebet, minthogy közismeretű dolgokra hivatkozva, felsorolnám Önök előtt azokat az igazán nagyszabású terveket, a melyeket hosszú évek munkájával és az Önök lelkes támogatásával előkészítettünk és a megvalósuláshoz annyira közel hoztuk, hogy csupán a viszonyok kedvező alakulására lett volna szükség, hogy azokat végre is hajtsuk.

Biztosítom Önöket, hogy mindazokat, az Önök által jól ismert eszméket, melyeknek életrekelésénél több mint 23 évi közszolgálatom alatt tevékeny részt vettem és a melyek gondos, szakszerű és körültekintő munkával kivethető tervek ké kidomborítva, alkalmosakká lettek arra, hogy testet öltsenek, akadályt nem ismerő erővel ugyan, de mégis a polgárság teherviselő képességének figyelembevételével kívánom annak idején az életbe átültetni úgy, hogy a hozzájuk fűződő várakozások és üdvös eredmények a maguk teljességében megvalósuljanak.

Addig is meg kell elégednünk azzal, hogy a mi nemzeti fennállásunkért megkezdett és eddig dicsőségesen és a legjobb kimenetelre jogosító rcmenyekkel folytatott nagy vállalkozásunk sikerét minden erőnkkel biztosítjuk.

Szükséges ehez, hogy minden félreértést, személyi, érzelmi és egyéb ellentétet kiküszöbölve, mint egy hazának egyaránt hű fiait áttörhetetlen falanszként egyesüljünk, hogy a súlyos viszonyok által reánk rótt nélkülözések szükségességét megértve, a hatóságok kivételése, korlátozó és megszorító intézkedéseinek magunkat zugalódás nélkül alávessük.

Szükséges ehez, hogy állampolgári kötelességeinknek és ezek

között köztelherviselési kötelezettségünknek a legpontosabban eleget tegyünk, hogy ezen felül a kivételése állapotokkal indokolt jótékonyági és egyéb áldozatokat a haza oltárán minden jutalmazásra való igény és remény nélkül, teljes önzetlenséggel megközzük.

S ha eredményes küzdelmünk után a végleges győzelem pálmája int majd felénk és az áldásos béke aranykálászait learathatjuk, akkor is engem ott fognak találni azoknak a férfiaknak a sorában, a kik teljes egyéniségükkel, minden erejük megfeszítésével, lankadatlan buzgalommal sorompóba állanak, hogy a mi szeretett városunkból hazánknek egy anyagilag és szellemileg nagyra fejlesztett kulturális göcöntjét akarjuk teremteni, a melyben ipar, kereskedelem és mezőgazdaság virágzik, a hová széles nagy vidékek lakosságát anyagi és szellemi szükségletei kiéllítéséért ellentállhatatlan varázserővel zárandokolni kénytelenek, megteremtve ezzel a város további fejlesztésének szilárd alapjait és biztosítva a folytonosan előretört haladás követelményeit és előfeltételeit.

Méltóságos Főispán Ur! Teinketes Törvényhatósági Bizottság! Szabadíj reménylenem, hogy mindaddig, a míg az eddig elmondottak szellemében fogom működésemet folytatni Méltóságodnak és a tekintetes törvényhatósági bizottság egyetemének támogatását és bizalmát fogom a magáménak mondhatni annál is inkább, mert im ünneplésen megígérem és megfogadom, hogy szemem előtt más nem fog lebegni, mint az én szeretett városom és polgárságának üdve és boldogsága.

Ezt a nagybecsű támogatást kérve, fogadják előlegezett bizalmukért újból kifejezett leg-hálásabb köszönetemet.

Percekig tartott újból az éljenzés és taps, mely *Profuma* Béla szavait követte, melynek elülte után *Matkovits* Béla főispán azt indítványozta, hogy a programbeszéd számba menő szép szavakat, melyek hivatva vannak azt a szimpátiát, szeretetet és nagyrabecsülést, mellyel a törvényhatósági bizottság az ujonnan megválasztott személye iránt viseltetik, öregbiteni és fokozni, szöszterint ittassák a közgyűlési jegyzőkönyvbé, amely indítványhoz a közgyűlés természetesen egyhangulag járult hozzá.

A közgyűlési társorozat többi pontjait a bizottság vita nélkül egykettőre intézte el, mire *Matkovits* Béla délután 5 órakor a közgyűlést, mely igazi ünnepi hangulatban folyt le, berekesztette, miután a jegyzőkönyv hitelesítésére — a közgyűlés ünnepélyes voltának jeléül, szokotnál nagyobb számban — Brunner Ede, Teubner János, dr. Königstättler Ottó, Plavszics Gábor, dr. Nikolics Sándor, Geiszler József, Urbán Ignác és Menráth József bizottsági tagokat kérte fel.

A közgyűlés után az összes városi tisztviselők és egyéb alkalmazottak a kistanácssteremben gyűlekeztek, ahol dr. *Marczekovich* Imre alpolgármester *Profuma* Béla polgármestert a következő szavakkal üdvözölte:

Nagyságos Polgármester Ur!

Eljöttünk e szab. kir. város tisztviselői és többi alkalmazottjai, hogy szerencse kívánatainkat tolmácsoljuk Nagyságodnak azon alkalomból kifolyólag, hogy e szab. kir. város törvényhatósági bizottsága egyhangú bizalmával a város első polgárává, polgármesterévé választotta.

Nagyságodnak e város polgármesterévé történt megválasztása sok tekintetben eltér az eddigi összes polgármester választásoktól; eltér mindenek előtt abban, hogy Nagyságod az első polgármester, a kit e város közönsége egyhangú bizalmával emelt e díszes állásba, de különbözik abban is, hogy ily nehéz körülmények között — midőn szeretett drága hazánk egyelőtt a világháború vihara dul — még egy polgármester sem foglalta el e nehéz és felelősségteljes állást.

Nagyságod tehát a nemzetre és így a városra is egyaránt nehéz időben foglalja el a város első tisztviselőjének helyét és mégis nem új nehéz munka előtt áll, mert hiszen néhai polgármesterünk betegeskedése folytán ugyszólván a háború kezdete óta végezze a város első tisztviselőjének nehéz és felelősségteljes munkáját. Ép azért mindenki megnyugvással tekint Nagyságod megválasztására, mert mindenki tudja, hogy ez a választás fardadhatatlan munkásságának és kipróbált tehetségének, babérkoszoruja, megérdemelt jutalma.

Mi tisztviselők és többi városi alkalmazottak pedig annál inkább örülünk ezen választásnak, mert valamennyien jó kartársat és igazságos főnököt tanultunk Nagyságodban megismerni eddigi hosszú közigazgatási pályafutása alatt.

És ha a háború vihara elmulik és imádvá szeretett drága magyar hazánk azur kék egén kisült a nap, s a diadalmas háború után bekövetkezik a hön óhajtott béke, akkor is széles látókörével Nagyságod lesz leghivatottabb megszabni ezen város fejlődésének irányait és határait.

Kérjük a mindenható nagy istent, adjon Nagyságodnak erőt és egészséget, hogy nagy tehetségét és fardadhatatlan munkaerejét egy most a nehéz háborus idők alatt, valamint később az áldást és haladást biztosító béke idejében sokáig szentelhesse városunk fejlődésének és így polgárai jólétének előmozdítására. Mi tisztviselők és többi városi alkalmazottak egységesen és hűségesen fogjuk támogatni Nagyságodat nehéz feladatai teljesítésében és közhasznu működésére isten áldását kérjük. Isten éltesse Nagyságodat!

Profuma Béla a következő szavakkal köszönte meg az üdvözlést:

Kedves Kollegák!

Régi, igazán jó barátomnak és kiváló munkatársamnak, az Önök igen jeles szónokának üdvözlő szavai felelte jölestek. Fogadják érte egyenként és összevéve hálás, forró köszönetemet. A mikor szemtől szembe állunk, tartozom annak a kijelentésével, hogy az a meleg és jó viszony, amely közöttünk eddigél is fenállott, semmi csorbát nem szenvedhet, sőt kell, hogy még bensőség teljesebb legyen, mert én, aki az Önök köréből nőtem ki és emelkedtem a polgármesteri székbe, legjobban tudom, hogy az Önök munkája mily értékes és én, aki mint Önök mostan, végigszenvedtem a hivatalnok pálya minden kinszenvedést, tudom legjobban, mennyire fáj, ha ezt a munkát, melyet a köznek szentelünk, kellően nem értékelik. Én a magam részéről mindenkor elismeréssel adoztam az Önök munkájának és kérem szíves támogatásukat a jövőben is, mert legjobban tudom, hogy Önök mint hűséges munkatársaim mindenkoron, úgy mint én, a város érdekében fognak buzogni és szorgalmasan működni. Ha valakinek akármilyen baja is van, kérve kérem forduljon hozzám a legteljesebb bizalommal s higgyék el, hogy nálamnál jobb barátjuk nincs és nem is lesz. Fogadják ismétlenül hálás köszönetemet a kitüntető figyelemért.

Este 8 óraker a Grand Hotelben barátságos összejövetel volt, melyen minthogy 400-an vettek részt. A szokásos pohárköszöntők elmaradtak, csupán *Matkovits* Béla főispán köszöntötte *Profuma* Bélát, a ki lelkes szavakban élte a főispánt. A társaság a legjobb hangulatban a reggeli óráig maradt együtt.

Az új polgármester életrajza a következő:

Profuma Béla polgármester Kőlpény községben született 1869 január 13-án. A gimnáziumot Ujvidéken végezte és mint jelesen érett 1887-ben a budapesti egyetem jogi fakultására iratkozott; jogi tanulmányainak elvégzése után, miután előbb a cs. és kir. 6. gyalogezredben egyévés önkéntesi évét leszolgálta, mint napidíjas 1892-ben kezdte meg közigazgatási pályáját Ujvidék szab. kir. város tanácsánál. 1893-ban közigazgatási gyakornokká nevezte ki Flatt Viktor főispán, 1894-ben aljegyzővé és *Demetrovits* Vladimir dr.-nak főkapitány-nyá való kinevezetése után 1897-ben egyhangulag főjegyzővé választották. Tizenegy évig vezette általános megalégedésre ezt az ügyosztályt és 1908. szeptember 9-ikén az általános tisztújításkor gazdasági tanácsnokká és e minőségben alpolgármesterré választották. *Demetrovits* Vladimir dr. betegsége alatt, amely ép a háború idejére esett, ő vezette a város ügyeit és e nehéz és válságos napokban megmutatta, hogy Ujvidék nem választthat jobban, mintha *Profuma* Bélát teszi meg első tisztviselőjévé.

Gróf Csekonics Endre Ujvidéken.

Hétfőtől szerdaig, magas vendége volt városunknak: gróf *Csekonics* Endre v. b. t. t., a a magyar Vörös Kereszt intézmények királyi biztosa Ujvidéken megtekintette a Vörös Kereszt által fenntartott kórházakat. A magas látogatásból részletes tudósítások a következők:

Gróf *Csekonics* Endre, gróf *Széchenyi* Emil társaságában e hó 10-én a reggel félnyelkor érkezett vonattal jött Ujvidékre. A szalonkocsihól reggel kilenc óraker szállott ki, amikor is *Matkovits* Béla főispán, *Profuma* Béla polgármester, *Payerle* Nándor főkapitány és dr. *Ribiczey* Kálmán városi tanácsnok fogadták Ujvidék város nevében. *Matkovits* Béla főispán mint a törvényhatóság feje és az ujvidéki Vörös Kereszt-fiók diszelnöke néhány meleg szóval üdvözölte gróf *Csekonics* Endrét, aki a figyelmes fogadtatásért őszinte köszönetet mondott.

Ezután a kormánybiztosság nevében *Joánovich* Pál miniszteri tanácsos és *Hadzsics* Antal, az ujvidéki Vörös Kereszt egylet nevében üdvözölték a magas vendéget.

Ennek megtörténte után a pályaudvaron levő nyugvóállomás inspicálásához látott. E helyen *Matkovits* Béláné, dr. *Dungyerschky* Gedeoné, *Piukovich* Mária, dr. *Koda* Sándorné, özv. dr. *Horváth* Gézáné, *Dietzgen* Imréné, *Teubner* Jánosné, dr. *Szefánovics* Zsárkóné, *Ernszt* Márkné, *Plavszics* Gáborné, *Gantner* Rezsóné, *Stessel* Rezsóné, dr. *Schossberger* Sándorné, özv. dr. *Vucetics* Illésné, *Kron* Richardné, *Dussing* Jánosné, *Szabó* Imréné, *Bittermann* Jánosné, dr. *Decsy* Dezsóné, dr. *Prodanovics* Mihályné, *Vulko* Sándorné, özv. *Elschléger* Jánosné fogadták a hölgybizottság nevében. A Vörös Kereszt egylet részéről megjelentek még dr. *Rádics* Dusán, dr. *Schossberger* Sándor, dr. *Koda* Sándor, *Teubner* János, *Ziegler* Ferenc, *Lehrer* Vilmos, *Gyulay* István és mások.

Gróf *Csekonics* Endre a betegnyugvó-állomás termébe lépven *Hadzsics* Antal udvari tanácsos szép, meleg szavakkal üdvözölte a királyi biztost, aki megköszönvén a figyelmet, odalépett *Matkovits* Bélánéhoz és dr. *Dungyerschky* Gedeonéhoz, az ujvidéki Vörös Kereszt elnökéhez és rövid ideig tartó társalgásba bocsátkozott velük, majd a többi megjelenteket mutatatta be magának és a betegnyugvó-állomás

inspicálás után a legnagyobb megalégedésének adott kifejezést és külön-külön megdicsérte a hölgyek önfeláldozó munkáját és azt a figyelmet, hogy e napra a betegnyugvó állomás termét virágokkal szépen feldiszitették.

Az indóházról autokon a *Trandafil* kórházba hajtattak, ahol *Herzog* Istvánné kalauzolta a királyi biztost. Innét a kolostori kórházba mentek, ahol özv. *Piukovich* Ferencné, dr. *Szlezák* Lajosné, *Grossinger* Jánosné, özv. *Horváth* Gézáné fogadták és mutatták be a kórház gyönyörű berendezését. A királyi biztos mindkét helyen a legnagyobb elismeréssel adózott a látottaknak. Innét gróf *Csekonics* Endre távoztán, *Matkovits* Béla főispánnal, a kormánybiztosságnál és *Landwehr* Ottokár hadtápparancsnoknál tett látogatást, majd pedig a főispán lakosztályán fogadta a hadtápparancsnok viszontlátogatását. Déli tizenkét óraker *Futtakra* utazott, ahol gróf *Chotek* Rezsó vendége volt.

Kedden délelőtt 10 óraker ismét Ujvidékre jött és mindenek előtt a közkórházat tekintette meg, ahol dr. *Schossberger* Sándor igazgató-főorvos fogadta. A királyi biztos megtekintette az összes kórtermeket és a műtőteremről, ahol dr. *Brezovszky* Nándor fogadta, a legnagyobb elismerés hangján szözlött, majd pedig a hölgyek előtt, akik *Besze* Mihályné vezetése mellett fáradhatatlanul működnek, elismerését nyilvánította. Innét a zsidó kórházba hajtattak, ahol *Ernszt* Márkné, dr. *Freund* Edéné, dr. *Lusztig* Nándorné, dr. *Schossberger* Sándorné, *Grosz* Antalné, *Kron* Richardné, *Deutsch* Anci, *Komlós* Irén, dr. *Leitner* Benő, dr. *Freund* Ede és mások fogadták. A királyi biztos a legkisebb részletkéig megtekintett mindent és a látottak felett teljes megalégedésének adott kifejezést. Innét a *Tabitha* kórházba ment, ahol a hölgyek élén *Dussing* Jánosné, *Moser* Józsefné és dr. *Wagner* Károly fogadták ahol is a példás rend felett legnagyobb elismerését nyilvánította.

A konviktusi kórházat a királyi biztos nem kereste fet, miután ott kiütéses tifuzos beteg van és a járvány továbbterjedésének megakadályozása céljából, a laikus publikum távoltartását elsőrendű fontosságúnak tartja.

A kórházi látogatások befejezése után a városházára hajtattak, és *Payerle* Nándor főkapitány hivatalos helyiségeiben töltötte az időt mindaddig, amíg a déli órákban *Jenő* főherceg főhadiszállására autózott, ahol is a főherceg asztalához volt hivatalos.

Este 7 óraker *Matkovits* Béla főispán a királyi biztos tiszteletére az *Erzsébet* szállodában vacsorát adott, amelyre hivatalosak voltak a királyi biztoson kívül *Landwehr* Ottokár hadtápparancsnok, dr. *Steinitzer* Lajos vezértörzsorvos, gróf *Széchenyi* Emil adlátus, *Joanovics* Pál miniszteri tanácsos, *Hadzsics* Antal udvari tanácsos, *Horváth* Elek osztálytanácsos, dr. *Nyári* Béla, *Forster* Géza városi tanácsnok és *Hornyánszky* Gusztáv főhadnagy.

A vacsora után gróf *Csekonics* Endre végignézte a színházi előadást, mely után a vasutra hajtattak, ahol szalonkocsijában töltötte az éjelt. Délelőtt féltizenegyor *Szabadkára* utazott.

A hadiadó-vallomások.

Az *Ujvidéki Hirlap* szövé tette azt a furcsa körülményt, hogy Ujvidéken, a hol a háború folyamán alatt sok milliót kerestek, a hadiadó-vallomások igen gyéren érkeztek be. A pénzügyigazgatóság e bajon úgy kívánt segíteni, hogy névre szóló felhívásokkal vette ki az egvesekből a vallomásokat.

Mielőtt a pénzügyigazgatóság e lépést megtette volna, adtak vallomást *Gerich* István, sertés-hizláló és husszállító, *Kovács* József, volt szálloda-tulajdonos, *Königstättler* Béla, *Königstättler* Dusán, *Königstättler* János szeszgyárosok és *Teubner* János kereskedelmi igényök.

A pénzügyigazgatóság felhívására adtak nyilatkozatot, illetve vallomást a következők:

Adamovits Sándor, *Altwith* József, *Bachrach* Lajos, *Balla* Árpád, dr. *Belohorszky* János, dr. *Bruck* Jenő, *Brüll* Ede, dr. *Csirik* A. Milán, *Farkas* Mór, *Frigyési* Béla, dr. *Fenyő* Győző, *Fischer* Sándor, dr. *Freund* Ede, *Frics* Györgyné, *Forster* Géza, dr. *Gál* Adón, *Georgievics* János, *Gerő* Vilmos, dr. *Grigorievics* Mihály, *Heim* Fülöp, *Heim* Lipót, dr. *Jojkics* Mladen, dr. *Kassowitz* Armin, *Kertész* Mór, *Kiss* Árpád és neje, *Klein* Lipót, *Klein* Oszkár, *Kohn* Gyula József, dr. *Kondorossy* Döme, *Piszarevics* Milorad és neje, dr. *Kovács* Bódog, dr. *Leitner* Benő, *Lovrekovics* Ferenc, *Löwy* Adolf, dr. *Lusztig* Nándor, *Markovics* Milorad, *Mogin* Tivadar, *Molnár* Hugó, *Necok* Gábor, *Orbán* Ignác, *Peics* Péter, *Popovics* Lyubomir, *Pusiss* György, *Radovanovics* Péter, *Róth* Manó, dr. *Rózsa* Miksa, *Stefanovics* Lyubomir, *Stefanovics* Vladimir, dr. *Sztojakovits* Jéjta, *Schaffer* Samu, *Schossberger* Hermann, *Schossberger* Lajos, *Schwarz* József, *Schwarz* Lipót, *Singer* József, *Siebold* Ádám, *Totovics* János, özv. *Trifkovics* Szilárdné, *Trostler* Albert, *Udvardy* Józsefné, *Urbán* Ignác, *Vajda* Dezső, *Várad* Lajos, özv. *Wurst* Lajosné, *Weinfeld* Ignác, *Wolf* Samu, *Zdelár* Antal, *Zwiebach* Adolf, *Zurkovics* György.

Félreértések kikerülése végett megemlítjük, hogy abból a ténnyből, hogy valaki nyilatkozat

adott, még nem következik, hogy hadiadót akar fizetni. Viszont abból, hogy e névjegyzékben nem foglaltatik, még nem következik az, hogy a hadiadó fizetésének kötelezettsége alól kibújik.

Az ujvidéki munkásbiztosítópénztár orvosok nélkül.

A világháború sok mindenféle váratlan meglepetéseket szerzett a polgári életben és akasztott már meg gépezeteket, amelyek kénytelenek voltak a sokkal hatalmasabb érdekek előtt meghajolni.

Az ujvidéki kerületi munkásbiztosító pénztár, városunk ezen fontos közegészségügyi intézménye a háborus esztendőben erősen megsínylette azt az általános érezhető gazdasági depressiót, amely az iparban és kereskedelemben, — kivéve a hadsegreg számára szükségelt cikkeket, — mutatkozott, de a vezetőség takarékosága és lelkiismeretes munkássága nemcsak kisegítette a multból ugyanis gyenge lábon állott pénztárt, de azt anyagilag megerősítette, izmossá tette.

Most váratlanul súlyos problema elé került a pénztár. A háboru kitéréssek a pénztárnak hat orvosa volt. Ezek közül *Fenyő Győző* dr.-t városi kerületi orvosnak választották meg és a megmaradt öt orvosból már a háboru elején behívták hadszolgálatos orvosnak *dr. Klein Lipót*, néhány hete sorra került *dr. Kemény Soma*, most egy hete távirati behívót kapott *dr. Szvinyarev Miladin* és tegnap vonult be a pénztár főorvosa: *Saly Mátyás* dr. is, úgy hogy az ujvidéki pénztár orvosi teendőinek ellátására már csak egy orvos: *dr. Kármán János* maradt.

A pénztár vezetősége, látva a mindinkább tarthatatlan helyzetet, mert a pénztár még meglévő egyetlen orvosának a behívása is megtörténhetik, felkereste *Matkovits Béla* főispánt és *Profuma Béla* polgármestert és a pénztár orvosi segélyre szorult tagjainak érdekében arra kérte a főispánt és a polgármestert, hogy ideiglenes megoldásképpen, a pillanatnyi megakadás elleni védekezésképpen engedjék meg, hogy a városi kerületi orvosok közül egyik vagy másik, természetesen megfelelő díjazás ellenében a városi orvosi teendők mellett a pénztár orvosi ügyeit is elláthassák.

A városi szabályrendelet ugyanis megtiltja a városi orvosoknak, hogy más intézményeknél is végezzenek rendszeres orvosi munkát.

Matkovits Béla főispán és *Profuma Béla* polgármester a

Mayor József pénztári elnök vezetésével megjelent és *Jócsák Kálmán* igazgatóból és *Saly Mátyás* dr. főorvosból álló küldöttségnek szívesen megígérték, hogy a pénztár segítségére siet és az összeférhetlenségi tilalmat ideiglenesen, átmenetileg felfüggesztik és ezzel lehetővé teszik, hogy a pénztár orvosi ellátása zavartalanul történhessen.

A pénztár vezetősége egyidejűleg táviratban jelentette be az esetet az Országos Pénztárnak és az Állami Munkásbiztosító Hivatalnak.

HIREK

Domby ujvidéki csendőrszázados hősi halála.

Még a háboru rettenetes borzalmi közepett is, amikor mindkét részről ezren-ezren halnak hősi halált és áldozzák fel magukat a hazáért, még e tömeghalálban is azt parancsolja a bensőnk, amelyet egy szomorú hír erősen próbára tett, hogy álljunk meg a világesemények egymást szédületes sebességgel kergető szenzációi közepett is egy szóra, egy bucsuszóra, a tisztele, a megbecsülés, a hazafias hála szavára egy egyszerű puhafából ácsolt gyalulatlan fakereszt-nél, amely Északmagyarországnak egyik oroszoktól elborítva volt területén megállást parancsol nekünk: a háboru krónikásainak, akik hivatásunkhoz híven hősök vitézségéről, bátorságáról vésünk emléksorokat a történelemnek örökké megmaradó és dicsőséget hirdető márványlapjaira, kik erős szívvel elparentáljuk azokat az emberőriásokat, a kik karddal, puskával, ágyuval, ököllel álltak éberben és hűségesen őrt hazánk gránicain és ellenséges kegyetlen golyótól leterítve belekerültek a magyar nemzet Panteonjába és kivívták maguknak az örök halhatatlanságot. Kell ezt pedig tennünk erős szívvel, a csüggedést is kirtva a többiek szívéből, amikor sokszor a magunk szive fácsarodik össze a legjobban... Hisz a mi fiunk, a mi apánk, a mi testvérünk is ott harcol a többivel és a hivatás kötelessége tán holnap róluk iratja e sorokat...

A gyalulatlan, szálkás fakereszt, amey egy kis halom tövébe szurva egy kitűnő magyar szív, egy rettenthetetlen bátorságu hősi magyar tiszt immár kihűlt tetemét

magabafoglaló sirhantot jelöli meg, e pár szavas felírást tartalmazza:

Domby Sándor
csendőrszázados
1915. május 7.

Se többet, se kevesebbet. Ép annyit, hogy a sors kegyetlenségéhez megszokott szívünk keserűséggel szemünk könnyekkel teljen meg.

Hisz hogyne emlékezne *Domby Sándorra*, az ujvidéki csendőrség daliás parancsnokára, a legdélcegebb századosra, az izzó lelki magyar hősré, aki, amikor a Haza veszélyben volt, felcserélte az ujvidéki parancsnokságot a harcér izgalmaival, a reá leselkedő halál minden veszedelmével?

Danzinger Károly honvéd alezredesnek, a boldog emlékü ujvidéki hős honvédszázalajparancsnoknak, a ki a déli harctéren halt hősi halált, volt *Domby Sándor* legjobb barátja. Egybeforrt a két elválaszthatatlan bajtárs és amikor hirtelen jött annak, hogy *Danzinger* alezredest egy buta szerb golyó meggyilkolta, *Domby Sándor* könyvelőbarát szeméből a fogadalom, a bosszu fényugara csillogott.

Pár nappal utóbb, mint aki a harctérré önként jelentkezett, *Jakovonál*, a Szerémségben, — száz hős csendőrré, száz magyar hőssel, — nagy tulerőben levő ellenséget kergetett meg és okozott nekik nagy veszteséget.

Pár héttel ezelőtt *Domby Sándorral* találkoztam, megállított, bucsuzott, melegen, de minden érzélgés nélkül: a harctérré jelentkezett — meghalni.

A nagyváradi honvédegységezed egyik menetzszázalajának parancsnokaként legendás csodákat művelt az északi harctéren és a magyar harcos felelmet nem ismerő összes tulajdonságaival csillogtatta a magyar katona harci erényeit...

Amig e hó 7-én délután 5 és 6 óra között *Mezőlaborfőn* egy ellenséges golyó átjárta bátor, hősi, nemes szívét.

Megirtuk, ahogy éreztük.

Magyar anyák, tanítsátok meg gyermekeiteket a *Domby Sándor* nevére, amig ilyen hőseket szülnek a magyar anyák, a magyar szent hármasszín sohasem hullhat a porba.

(-f.)

Ledniczer Sándor — ezredes.
A király *Ledniczer Sándor* alezredest, a budapesti 1. népfelkelő ezred délceg parancsnokát május elsejjei ranggal ezredessé nevezte

ki. *Ledniczer Sándor* előléptetése városunkban is lelkes örömet keltett, mert a népszerű ezredes a háboru elején városunkban állomásozott és mint előkelő és nemesen gondolkodó parancsnok nemcsak katonái szeretetét, de széleskörű ismerőseinek igaz tiszteletét vívta ki magának.

A város hadikölcsönjgyezése. Ujvidék szab. kir. város, mely a háborus terhek-ből mindenkor bőven vette ki a maga részét, a most jegyzés alá kerülő, hadikölcsönből, 250.000 koronát vállalt magára. A város e szerint ötszáz-ezer korona kölcsönt bocsajtott a háboru céljaira az államnak rendelkezésére, amely összeggel Ujvidék városa a vidéki városok között igen előkelő helyet foglalt el.

Losonczy Béla él. Nagyváradi és fővárosi lapok nyomán mi is megírtuk, hogy *Losonczy Béla*, a nálunk is előnyösen ismert repülő-főhadnagyról az a hír van elterjedve, hogy az északi harctéren egy az ellenség felett teljesített merész felderítő repülés után eltűnt és a gépét néhány napal utóbb egy fán függve találták, amiből a rokonszenves és nagybátorságu hős pilotatizst szerencsétlen balesetire következtettek. Sőt *Losonczy Béla* nővére is ilyen aggodalmakat tartalmazó levelet intézett egyik nagyváradi ismerőséhez. Amint most örömmel értesülünk: *Losonczy Béla* főhadnagy él, egészséges és napról-napra vakmerő repüléseket végez. A róla elterjedt hír onnan származhatott, hogy egyik felszállás alkalmával erős ellenséges géppuskatűzbe került, amelyből csak hála a gép páncéljának, szerencsés véletlen folytán menekülhetett meg élve.

Kitüntetett hős. A király *Dun-gyergyky Sándor* ujvidéki földinknek, *dr. Koda Sándor* városi tb. főorvos vejének, az ellenséggel szemben tanusított vitéz magatartása elismeréséül a legfelsőbb elismerését nyilvánította.

A hatósági burgonya. Az élelmiszer kérdéséhez rendezéséhez a törvényhatósági bizottság 400.000 koronát bocsajtott a tanács rendelkezésére. A tanács mindenek előtt 114 vagon burdonyát vásárolt, amellet, hogy sertéshusról és olajról is gondoskodott. A burgonya oly kelendő, hogy eddigelé több mint 60 vaggont adtak el és az előjelek után itélve, a még megmaradt 54 vagon is hamarosan kerül fogyasztó közönség közzé.

Vak tűzilárma. Hétfő délután 1/25 órakor a városháza tűzjelző harangján tüzet jeleztek. Az első pillanatban az a hír volt elterjedve, hogy a vasúti indóház mögötti barakkok gyulltak ki. Szerencsére csak vak tűzilárma volt, mert kátrányt olvasztottak, amelyet elfelejtettek bejelenteni.

Egy hős szakácsnő dekorálása. *Tenusz* Anna évekig szakácsnő volt a *Traisen* nevű hajón. Mikor a háború kitörésekor a Traisent kórházhozavá alakították át, *Tenusz* Anna a saját kérésére megmaradt a hajón szakácsnőnek. És oly önfelelődozóan és lelkes kitartással látta el teendőit, — sokszor srappell- és gránáttüzből, amikor kenyerékből fedezték rög-tönzött magának —, hogy a hadvezetőség figyelmébe a kiténtetéseik adományozásánál rá is terelődött: a vitézsgéi szalagon viselendő ezüst érdemkeresztet tüntették ki. S mi sem mutatja jobban, mily derék szolgálatokkal érdemelte ki magának az érdemjelet, mint hogy *Jenő* kir. herceg a napokban maga elé idézte a főhadiszállásra a hősnőt s személyesen tüzte fel neki az érdemrendet. A királyi herceg nobiliss eljárása nagyon tetszett mindenfelől, mert újabb bizonyítéka annak, hogy *Jenő* kir. herceg mily sokra becsüli minden egyes kis embernek érdemeit is, ha a reábirótt feladatot becsülettel megoldja.

Forster Géza gyászja. Súlyos csapás érte *Forster* Géza városi tanácsnokot: édes anyja özv. *Forster* Rezsőné Turiet Paulin tevékeny életének 80. évében hosszas szenvedés után május 8-án Kassán jobb létre szenderült. *Forster* Gézát mély gyászában sokan keresték fel részvétükkel.

Májusi előléptetések. A májusi csillaghullásból Ujvidékre is jutott egynehány. Sok kedves jó ismerősünket érte a királyi elismerés, amely egy a gallérra varrt újabb csillag formájában nyilvánult meg. *Schneider* Frigyes nyugalmazott őrnagyot, a ki a háború kitörése óta hadbavonult, alezredessé léptették eiő. Főhadnagyok lettek: dr. *Várnay* Ernő kir. közjegyző, *Sztanojevics* Szilvákó 96. gy. e.-beli tart. hadnagy, népszerű városi főkertészünk, *Pápaffy* Adalbert 33. gy. e.-beli, a katonai műszaki igazgatóságához beosztott tartalékos hadnagy, dr. *Száva* Zoltán, a 6. népfelkelő gy. e. különítményének hadnagya. Főorvos lett dr. *Pfeiffer* István, az 1. népf. ezred kiténő segédorvosa, aki Ujvidéken a 24—36 éves népfelkelők sorozóbizottságának egyik orvosa volt.

**A
második
hadikölcsönre**

**minden
hazafi
legjobb
tehetsége**

**szerint
jegyez!**

Nyugdíjazás. *Milicsics* János tb. városi aljegyző e hó elsején nyugdíjba vonult sok évi működés után; a törvényhatósági bizottság nyugdíját 1152 koronában állapította meg.

Amputált ujvidéki iparos. Mely megilletődéssel és részvételt értesülünk, hogy iparostársadalmunk egyik közismert, derék és tevékeny tagja: *Heitzmann* Károly, ujvidéki cimfészto az északi harctérben, hazájáért és királyáért hősiesszen küzdve, ellenséges srappellből súlyosan sebesülve egyik felvidéki város kórházába szállítottott, hol az életét csak az egyik láb amputálásával lehetett megmenteni. A megcsontított testű hőst a legközelebbi napokban haza hozzák, hol iparostársainak és ismerőseinek meleg szeretete bizonyára enyhítőleg fogják hatni súlyos csapásának elviselésében.

A mozdirektor orosz fogságban. Megirtuk, hogy az Apolló mozi népszerű művészdirektora: *Vas* Jenő, a volt jeles színész, mint tartalékos zászlós orosz hadifogságba jutott. A mindig jókedvű mozdirektor ugy látszik már megbarátkozott a helyzetével, mert igen kedélyes, humoros hangu levelekben vigasztalja feleségét, hogy jól van és miatta ne aggódjon. A levelekre színes rajzokat fest és ezzel is igazolja, hogy egyáltalán nincs rossz sorsa, ahol ilyen szórakozásokra is telik elég idő. Egyik legutolsó levelében azt írja, hogy a fogolytáborban legközelebb „zártkörü” kabareelőadást fog rendezni.

Elmaradt footballmérkőzés. A vasárnapra hirdetett U. T. K. footballmérkőzés a rossz időjárás miatt elmaradt és most vasárnap lesz megtartva.

Az ujvidéki aratási munka biztosítása. *Profuma* Béla polgármester vasárnap délelőtt értekezletre hívta meg városunk nagyobb mezőgazdáit, hogy az aratási és cséplési munkálatok elvégzése ügyében tájékozódást szerezzen, vajon ezeknél a munkálatoknál nem lesz-e fennakadás? Az értekezleten megnyugvással lehetett megállapítani, hogy az ujvidéki aratási munkálatok már biztosítva vannak, csak ép a cséplési munkálatok elvégzésére kell 200 munkás, kiknek kirendelése, ügyében sürgős felterjesztést tesz a város a földmivélségi miniszterhez.

Egészségügyi jelentés a május 2-től május 10-ig terjedő hétről. Bejelentettek 2 vörhenyt, 5 kanyarót, 1 fültömrigylobot, a közkórházból 2 hólyagos himlőt és a konviktus kórházból 1 kiütéses tifuszra gyanusát. A vegyvizsgáló állomás jelentése szerint még mindig sok a tejhamisítás. Számos lisztminta vizsgálata után az állomás kifogásolja a kukoricaiszt durva őrlését és annak tulajdonítja a száraz, törékeny kenyeret.

Színházi hírek. Nagy előkészületek folynak a színháznál „*Zsuzsi kisasszony*” szenzációs nagy operette újdonságra, amely pénteken és szombaton kerül nálunk először színre, amelyről dicseretet irni teljesen felesleges, mert elég, ha azt mondjuk, hogy bájos zenejét Kálmán Imre, az ötletes és mulatságos szövegét pedig Martos és Brodi írták. A darabban előforduló remek táncokat Peterdi, Sebestyén és Rakosy lejtik. Nemkülönben kell elsősorban is megemlékeznünk Gózon Béláról, ki az operette egyik énekes szerepében mutatkozik be. Az operette vezető szereplője Tihanyi Béla. A többi főbb szereplők: Szücs Irén, Bőszörményi, Pap és Kovács. Az operettet Bucker László, a színtársulat jeles karmestere tanította be. Ma csütörtökön d. u. „*Eva*” Lehár Ferenc operette, este pedig „*Mozitündér*” operette újdonság kerül színre. Vasárnap d. u. „*Jó éjt Muki*” Izsóval a címszerepben, este pedig „*János vitéz*” operette kerül színre.

12466. sz.
kíg. 1915.

Hirdetmény.

A régi gimnázium épületében a Grünberger Mór által bérelt üzlethelyiség folyó évi november hó 1-étől kiadó.

Bérleti feltételek a mérnöki hivatalnál betekintheők.

Ujvidék szab. kir. város tanácsa 1915. évi május hó 7.

Profuma Béla s. k. alpolgármester.

Hirdetmény.

A kézbesíthetlen árúk elárverezése Ujvidék állomáson f. hó 17-én délelött 9 órakor fog eszközöltetni.

Ujvidék, 1915. évi május hó 8.

Farkas s. k. állomásfőnök.

ELITE KÁVÉHÁZ
a legelőkelőbb közönség találkozóhelye.

A második magyar hadikölcsön.

A hosszan elhúzódó háboru szükségessé teszi, hogy a hadiszükségletek zavartalan ellátása céljából új hadikölcsön bocsáttassék ki. E szükségletek fedezésére a pénzügyminiszter az első hadikölcsön cimleteinek megfelelő, 6%-kal kamatozó járadékkölcsön-kötvényeket és ezzel egyidejűleg 5 $\frac{1}{2}$ %-os járadékkölcsön-kötvényeket bocsát nyilvános aláírásra. A pénzügyminiszter tehát ezuttal is közvetlenül fordul a közönséghez, mint ez legutóbb a Német-birodalomban is történt és a kibocsátás összege a nyilvános aláírás aláírás eredménye alapján fog megállapítást nyerni.

Az aláírás f. évi május hó 12-től 26-ig bezárólag fog megtartatni.

Aláírási helyekül szerepelnek az összes állami pénztárak és adóhivatalok, a póstatakarékpénztár és közvetítői helyei s az összes számottevő hazai pénzintézetek.

A kibocsátásra kerülő és 6%-kal kamatozó kölcsön-kötvény aláírás ára minden 100 korona névértékért:

a) ha az aláírásakor az egész aláírt összeg befizetettik, 97 K. 50 f-ben;

b) ha pedig az alább ismertetendő kedvezményes (részletekben történő) fizetési módozat vétetik igénybe, 98 K-ban állapítottat meg.

Az 5 $\frac{1}{2}$ %-kal kamatozó kölcsönkötvény aláírás ára minden 100 korona névértékért:

a) ha az aláírásakor az egész aláírt összeg befizetettik, 90 K. 80 f-ben;

b) ha pedig kedvezményes (részletekben történő) fizetési módozat vétetik igénybe, 91 K 20 f-ben állapítottat meg.

A 6%-os kölcsönnél a legkisebb jegyezhető összeg 50 K., az 5 $\frac{1}{2}$ %-os kölcsönnél 100 K.

A második hadikölcsön 6%-os típusu kötvényei 1915 május 1-től kezdődőleg és minden év május 1-én és november 1-én lejáró utólagos részletekben kamatoznak, tehát az első szelvény 1915 november 1-én esedékes. A folyó évi május hó 1-től az aláírás napjáig járó folyó kamatokat azonban az aláíróknak nem kell megtéríteni.

Az 5 $\frac{1}{2}$ %-os típusu kötvények pedig 1915 június 1-től kezdődőleg és minden év június 1-én és december 1-én lejáró félévi utólagos részletekben kamatoznak. A kamatfizetés folyó évi június 1-ével kezdődik, tehát az első szelvény folyó évi december 1-én esedékes.

Mindkét típusu kötvényre az aláírt összegek az aláírás helynél fizetendők be és az aláírás áron felül az aláíróval szemben sem folyókamatot, sem jutalmat, és a kibocsátásnak helye nincs.

Ha az aláírt összeg 100 koronát meg nem halad az aláírás alkalmával az egész aláírt összeg befizetendő.

A 100 koronát meghaladó aláírásoknál a részletekben történő befizetés kedvezménye igénybe vehető, az aláírás alkalmával azonban az aláírt összeg 10%-a biztosítékképpen leteendő és pedig a kir. állampénztáraknál és adóhivataloknál, a m. kir. póstatakarékpénztár közvetítői hivatalainál, továbbá az 1898. XXIII. t.-c. alapján alakult Országos Központi Hitelszövetkezethél készpénzben, a többi aláírás helynél pedig vagy készpénzben, vagy olyan értékpapirokban, a melyeket az aláírás hely elfogadhatónak tart. A részletek pedig a következőképp fizetendők:

a jegyzett összeg 25%-a legkésőbb	1915 június 8-ig,
" " " 25%-a "	1915 június 18-ig,
" " " 25%-a "	1915 június 28-ig,
" " " 25%-a "	1915 július 8-ig,

A teljes befizetés megtörténte után az aláírás hely a letett biztosítékot elszámolja, illetőleg visszaadja.

A jegyzés céljaira szolgáló nyomtatvány-írlapok az összes aláírás helyeknél díjtalanul kaphatók. Ily nyomtatványok hiányában az aláírás levélileg is eszközölhető.

A befizetés alkalmával az aláíró fél az aláírás helytől pénztári elismervényeket kap, a melyek a fél kívánatára

1915. június 14-től kezdve a m. kir. pénzügyminiszterium részéről kiállított ideiglenes elismervényekre fognak kicseréltetni. A végleges kötvények kiadására nézve, illetve a fél kívánatára kiadott ideiglenes elismervényeknek a végleges kötvényekre való kicserélésére nézve idejekorán hirdetmény útján fog a felhívás közzétettni. A végleges kötvények kiadása költségmentesen ugyanazon a helyen fog megtörténni, a hol a pénztári elismervények, illetve a fél kívánatára kiadott ideiglenes elismervények kiadattak.

Az 5 $\frac{1}{2}$ %-os kölcsönnél zárolásának helye nincsen, a második hadikölcsön 6%-kal kamatozó kötvényei azonban — ép úgy, mint az első hadikölcsön kötvényei — zárolt is jegyezhetőek lesznek és az aláíró, a ki az által jegyezett kötvényeket zárolja és a zárolást öt és fél éven át fel nem oldja, azt a jogot nyeri, hogy az 5 $\frac{1}{2}$ évi időszak utolsó évnegyedében, legkésőbb 1920 november 1-én a kötvényen alapuló követelését e naptól számított egy évre névértékben leendő visszafizetésre felmondhatja. A m. kir. kincstár köteles az ilyen felmondott kötvényeket legkésőbb 1921 november 1-én névértékben visszafizetni. A zárolásból kifolyólag az aláíró felet költség nem terheli.

Zárolásnak csak 1000 K-át meghaladó összegű jegyzéseknél van helye.

A m. kir. pénzügyminiszterium fentartja magának azt a jogot, hogy előre közzéteendő három havi előzetes felmondás mellett egy 6%-os, mint az 5 $\frac{1}{2}$ %-os kölcsönt egészben vagy részben, névértékben visszafizethesse, azonban az esetleges felmondás a 6%-kal kamatozó kötvényekre nézve 1921 május 1-jét megelőző időre, az 5 $\frac{1}{2}$ %-kal kamatozó kötvényekre nézve pedig 1925 június 1-ét megelőző időre nem fog eszközölteni.

A kölcsönre történő befizetésekre a moratorium alá nem eső betétek — a felmondási határidő betartásával — korlátlanul igénybevehetőek.

A betéti üzlettel foglalkozó intézeteknél s más ily cégeknél 1914. évi augusztus 1. előtt betéti könyvre vagy folyószámlára elhelyezett, egyébként moratorium alá eső betétek azonban a kibocsátásra kerülő járadékkölcsön-kötvényekre történő befizetések céljára a két kölcsönre együttesen a jegyzés idejében fennálló összegük 25%-a, de legfeljebb a betét tulajdonosa által jegyzett összeg 25%-a erejéig vehetőek igénybe.

Azok, a kik a befizetésre ilyen, egyébként moratorium alá eső betétjüket kívánják igénybe venni, annál az intézetnél vagy cégnél, illetve annak az intézetnek vagy cégnek közvetítésével tartoznak jegyezni, a melynél a betét el van helyezve.

A kibocsátandó kötvényekre és pedig úgy a szabad, mint a zárolt darabokra, az Osztrák-magyar bank és a m. kir. hadikölcsön pénztár a járadékkötvényeknek kézi zárolásának köztétele mellett, a névérték 75%-áig a mindenkori hivatalos váltóleszámitolási kamatlábban nyujtanak kölcsönt. Ez a kedvezmény legalább 1916. évi július 8-áig marad érvényben. A nevezett két intézet ugyancsak a mindenkori hivatalos váltóleszámitolási kamatlábban nyujt náluk zárolg elfogadható értékpapirokra kölcsönt, ha a felveendő összeg igazoltan a jelen felhívás alapján aláírt összegek befizetésre szolgál. A meghosszabbított ily kölcsönök a mérsékelt kamatláb kedvezményében szintén részesülnek és pedig legalább 1916. évi július 8-ig. A fenti befizetési határidők alatt folyósított kölcsönök után a fél kívánására a mindenkori hivatalos váltóleszámitolási kamatláb helyett 1916. évi július 8-ig évi 5%-os állandó kamatláb biztosítatik.

Az aláírók kívánására e járadékkölcsönök kötvényeit a szelvények beváltásával megbízott hivatalos beváltóhelyek és az Osztrák-magyar bank budapesti főintézete, valamint a magyar szent korona országai, továbbá Bosznia és Herzegovina területén levő fiókja 1916. június 30-ig költségmentesen fogják megőrizni és kezelni.

A második hadikölcsön előnyös feltételei, a pénzügyi kedvező helyzete és annak felismerése, hogy a kölcsön jegyzésében minél nagyobb részvétel az aláírók magánérdekei mellett a közérdeket is nagy mértékben szolgálja, biztosítéka annak, hogy a kölcsön jegyzésének eredményében az ország közgazdasági ereje ép oly imponzánsan fog megnyilvánulni, mint az első hadikölcsön alkalmával.